

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 327/2024-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Ivana Fiačana a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody [REDAKOVANÉ], zastúpeného URBÁNI & Partners s.r.o., Skuteckého 17, Banská Bystrica, proti rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn. 3To/19/2022 z 25. augusta 2022 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Tdo 50/2023 z 21. septembra 2023 takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 11. decembra 2023 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 3, čl. 5 ods. 1 písm. a), čl. 6 ods. 1, 2 a 3 písm. b) a d) a čl. 7 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom krajského súdu sp. zn. 3To/19/2022 z 25. augusta 2022 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tdo 50/2023 z 21. septembra 2023. Sťažovateľ navrhuje napadnutý rozsudok krajského súdu a napadnuté uznesenie najvyššieho súdu zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Námestovo č. k. 6T/168/2018-1183 zo 14. septembra 2021 bol sťažovateľ uznaný vinným zo spáchania zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 a ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona, zo zločinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a) a ods. 3 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) a § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona a z prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 a ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona, za čo mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere piatich rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

3. Proti tomuto rozsudku okresného súdu podali sťažovateľ, prokurátor a poškodený [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „poškodený“) odvolania, o ktorých krajský súd napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. b), d) a f) Trestného poriadku zrušil prvostupňový rozsudok okresného súdu a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku uznal sťažovateľa vinným zo spáchania zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 a ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona, prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 a ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona a prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 Trestného zákona, a to na tom skutkovom základe, že „dňa 24. júna 2017 v čase okolo 22.00 hod. v obci [REDACTED], okres Námestovo, aj napriek predchádzajúcemu vyslovenému zákazu neoprávnene cez neuzamknuté vchodové dvere vošiel do rodinného domu č. 16, následne na schodišti zo spodného poschodia na horné, fyzicky napadol svojho bývalého svokra [REDACTED], [REDACTED] a to tak, že ho udrel hlavou do čela, na čo poškodený po schodišti vycíval nazad na horné poschodie, kde za ním vybehol, opakovane minimálne 4 krát ho udrel päťami do tváre a potom ako poškodeného posotil na podlahu v jedálni, v dôsledku čoho poškodený spadol na zem, opakovane minimálne 4 krát ho kopol do oblasti ľavého pleca a spodnej oblasti chrbta, pričom sa mu počas fyzického útoku opakovane vyhrážal zabitím a po tom, ako sa poškodenému podarilo postaviť, opätovne ho opakovane udieral päťami do oblasti tváre, chytil ho za plecia a chrbát a ťahal ho po schodoch za sebou dole, pričom ho minimálne 2 krát hlavou udrel o zábradlie o stenu, pričom týmto konaním porušil nedotknuteľnosť obydlia obyvateľov rodinného domu a to [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a jej maloletých detí, pričom svojím konaním u [REDACTED] vyvolal dôvodnú obavu o jeho život a zdravie a fyzickým útokom mu spôsobil otras mozgu, pourazové krvácanie pod pavúčnicu mozgu temenej oblasti vľavo, tržné zmliaždenú ranu v oblasti ľavého obočia, pomliaždenie a krvný výron v oblasti ľavej očnice, pomliaždenie a krvný výron čelovo temenej oblasti hlavy v strede, pomliaždenie a krvný výron temenej oblasti hlavy vľavo, pomliaždenie ľavého ramenného kĺbu, pomliaždenie a krvný výron sedacej oblasti vpravo, s dobou liečenia a obmedzenia v obvyklom spôsobe života po dobu 14 dní, avšak vzhľadom na intenzitu a spôsob pôsobiaceho zraňujúceho násillia na oblasť hlavy a tváre poškodeného, mohlo dôjsť u poškodeného k vzniku otrasu mozgu ťažkého stupňa, k zlomenine tvárových kostí, ku zlomenine lebečných kostí a taktiež k pomliaždeniu mozgového tkaniva alebo ku krvácaniu do vnútra lebky, s dobou liečenia nad 42 dní“, za čo sťažovateľovi uložil úhrnný trest odňatia slobody vo výmere piatich rokov a šiestich mesiacov so zaradením do ústavu s minimálnym stupňom stráženia a uložil mu nahradiť poškodenému škodu vo výške 2 942,92 eur.

4. Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie [z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. g) a i) Trestného poriadku], o ktorom najvyšší súd napadnutým uznesením rozhodol tak, že ho podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

5. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti v zásade opakuje argumentáciu uvedenú v ním podanom dovolaní. Podľa jeho názoru k porušeniu ním označených práv malo dôjsť tým, že krajský súd ho napadnutým rozsudkom uznal vinným zo spáchania predmetného skutku a následne najvyšší súd napadnutým uznesením jeho dovolanie proti predmetnému rozsudku krajského súdu arbitrárne odmietol, pričom v podstatnom namieta, že 1. konajúce súdy nesprávne právne posúdili skutkový stav [podľa názoru sťažovateľa nemal byť predmetný skutok kvalifikovaný ako zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 a ods. 2 písm. b) Trestného zákona, ale ako prečin ublíženia na zdraví

podľa § 156 ods. 1 a ods. 2 písm. a) Trestného zákona]; 2. znalecký posudok nebol vypracovaný zákonným spôsobom, keďže ustanovený znalec z odvetvia chirurgie zodpovedal a posúdil aj niektoré otázky, ktoré podľa názoru sťažovateľa patria do kompetencie znalca z odvetvia úrazovej chirurgie; 3. v rámci predmetného trestného konania konajúce orgány odmietli vykonať sťažovateľom navrhované dôkazy.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Ústavný súd ústavnú sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

7. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľom formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť je potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a to v časti z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie [§ 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde] a v časti z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde].

II.1. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu:

8. Pokiaľ ide o sťažovateľom napadnutý rozsudok krajského súdu, ústavný súd pripomína, že v zmysle princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy poskytuje v konaní podľa uvedeného článku ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb za podmienky, že o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je teda rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom ochranu základným právam a slobodám poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo a ústavný súd až subsidiárne. Zmysel a účel princípu subsidiarity teda spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a podľa svojej povahy ani nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013, IV. ÚS 68/2020 a i.).

9. Sťažovateľ podal proti napadnutému rozsudku krajského súdu dovolanie, o ktorom najvyšší súd rozhodol napadnutým uznesením. Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľ mal vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu k dispozícii účinný prostriedok nápravy, ktorý využil a o ktorom bol oprávnený a povinný rozhodnúť orgán verejnej moci (najvyšší súd), ktorého právomoc predchádza právomoci ústavného súdu. Rozhodovacia činnosť všeobecných súdov všetkých stupňov (vrátane dovolacieho) pritom v zásade pokrýva celý rozsah základných práv

spojených s trestným konaním, ktorý je relevantný pre konanie o ústavnej sťažnosti, keďže všeobecné súdy plnia úlohu nielen ochrancov zákonnosti, ale aj prvotných ochrancov ústavnosti.

10. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že pokiaľ ide o sťažovateľom namietanú arbitrárnosť napadnutého rozsudku krajského súdu, dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nezodpovedá právo na obhajobu len vo formulačnom rozsahu čl. 50 ods. 3 ústavy (primeraný čas na prípravu obhajoby a možnosť obhajovať sa sám alebo prostredníctvom obhajcu), ale aj obhajobné práva v kontexte spravodlivého procesu podľa čl. 6 dohovoru, a teda aj v rozsahu čl. 46 ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 546/2020 II. ÚS 559/2021, II. ÚS 156/2023).

11. Nadväzujúc na uvedené, ústavný súd zdôrazňuje, že subsidiarita ústavnej sťažnosti má dimenziu formálnu i materiálnu. Formálna dimenzia znamená, že sťažovateľ pred podaním ústavnej sťažnosti musí „formálne“ podať všetky prostriedky na ochranu práv, ktorými disponuje, a materiálnou subsidiaritou je myslené to, že tieto prostriedky odôvodní spôsobom, ktorý všeobecnému súdu umožní ústavnoprávny prieskum.

12. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

II.2. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

13. Z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej realita by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

14. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na príslušnom súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon.

15. Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať

odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, preto postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad.

16. Ústavný súd v zásade nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory príslušného orgánu verejnej moci, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred orgánmi verejnej moci bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu príslušný orgán verejnej moci vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (porov. I. ÚS 17/01, II. ÚS 137/08, III. ÚS 328/08, IV. ÚS 11/2010). Ústavný súd teda nie je prieskumným súdom a jeho úlohou nie je suplovať orgány verejnej moci, ktorým prislúcha interpretácia zákonov v rámci ich právnym poriadkom upravenej pôsobnosti a právomoci.

17. Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nepatrí právo účastníka dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov, resp. toho, aby orgány verejnej moci preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania.

18. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť.

19. Vychádzajúc z týchto základných princípov, ústavný súd posúdil ústavnú sťažnosť sťažovateľa vo vzťahu k namietanému porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorým najvyšší súd podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie sťažovateľa ako nedôvodné odmietol.

20. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietanú nezákonnosť znaleckého posudku z dôvodu, že nebol vypracovaný zákonným spôsobom, keďže ustanovený znalec z odvetvia chirurgie zodpovedal a posúdil aj niektoré otázky, ktoré podľa názoru sťažovateľa patria do kompetencie znalca z odvetvia úrazovej chirurgie, najvyšší súd v napadnutom uznesení v podstatnom uviedol, že odvetvie chirurgie podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 228/2018 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zahŕňa predovšetkým operačnú (radikálnu) liečbu v prípadoch chorôb orgánov dutiny hrudnej a brušnej, kde nie je možné docieľiť terapeutický efekt konzervatívnou liečbou, ale aj poúrazové stavy týkajúce sa poranení vnútorných hrudných a brušných orgánov; dôležitou súčasťou tohto medicínskeho odvetvia je aj cievná chirurgia, zápalové a nádorové ochorenia slinivky brušnej (pankreasu), komplikácie iných vnútorných chorôb, ako napríklad vredy predkolenia, diabetická noha, odstraňovanie zápalových hnisavých ložísk na tele a iné. Odvetvie sa čiastočne prelína s odvetviami úrazovej chirurgie, súdneho lekárstva, neurochirurgie a plastickej chirurgie. Z uvedeného je podľa názoru najvyššieho

súdu zrejmé, že znalec z odboru chirurgie je kompetentný vyjadriť sa aj k prelínajúcim sa odvetviam, keďže jednotlivé zranenia patriace do odvetvia chirurgie nemožno vyčleniť, naopak, posudzujú sa vždy komplexne. Znalec z odboru zdravotníctva, odvetvia chirurgie MUDr. Ján Jelenčík bol do konania pribratý uznesením vyšetrovateľa z 23. marca 2018. Sťažovateľ podal proti tomuto uzneseniu sťažnosť z dôvodu, že uznesenie vydal nepríslušný vyšetrovateľ a že MUDr. Ján Jelenčík bol ošetrojúcim lekárom poškodeného (dozorový prokurátor túto sťažnosť zamietol uznesením zo 14. mája 2018, v ktorom uviedol, že túto nepovažuje za dôvodnú, keďže znalec nebol ošetrojúcim lekárom poškodeného a vyšetrovatelia sú zastupiteľní, pričom nie je povinnosťou týchto o zastupovaní v konaní informovať strany trestného konania), pričom odvetvie, v ktorom znalec pôsobí, sťažovateľ v tejto sťažnosti nenamietal. Najvyšší súd zároveň poukázal na § 144 Trestného poriadku, podľa ktorého je znalec o. i. povinný oznámiť, ak nepôsobí vo vymedzenom odbore, ktorého sa skutočnosť, ktorá má byť znalecky dokazovaná, týka. V prípade, ak by zodpovedanie otázok zadaných znalcovi vyšetrovateľom presahovalo jeho znalecký odbor, v ktorom je zapísaný, bol povinný uvedenú skutočnosť oznámiť. Najvyšší súd poukázal na to, že v trestnej veci sťažovateľa ustanovený znalec takéto oznámenie neurobil, a preto, vychádzajúc z rozsahu kompetencie odvetvia chirurgie, ktoré sa prelína s odvetvím aj úrazovej chirurgie, možno podľa názoru najvyššieho súdu konštatovať, že bol kompetentný sa vyjadriť k všetkým zadaným mu otázkam. Najvyšší súd zároveň zdôraznil, že sťažovateľ navyše odvetvie znalca v prípravnom konaní, ako ani na hlavnom pojednávaní nenamietal.

21. Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa, že orgány činné v trestnom konaní odmietli vykonať sťažovateľom navrhované dôkazy, najvyšší súd v napadnutom uznesení v podstatnom uviedol, že ak uplatnenie práva na obhajobu spočíva aj v navrhovaní dôkazov, zodpovedá mu povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritórnym rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť, alebo ho odmietnuť (§ 272 ods. 3 Trestného poriadku), alebo rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú (§ 274 ods. 1 Trestného poriadku). Nadväzujúc na uvedené, najvyšší súd v napadnutom uznesení (s. 12 a 13 napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, pozn.) rozsiahlo odcitoval príslušné časti odôvodnenia prvostupňového rozsudku okresného súdu, ako aj napadnutého rozsudku krajského súdu, z ktorých vyplýva, že konajúce súdy sa návrhmi sťažovateľa na doplnenie dokazovania riadne zaoberali, rozhodli o nich a svoje rozhodnutia náležitým spôsobom aj odôvodnili.

22. Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa, že konajúce súdy nesprávne právne posúdili skutkový stav [podľa názoru sťažovateľa nemal byť predmetný skutok kvalifikovaný ako zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 a 2 písm. b) Trestného zákona, ale ako prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona], najvyšší súd v napadnutom uznesení uviedol, že k namietanej právnej kvalifikácii sa veľmi podrobne vyjadril krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku, ktorého príslušnú časť najvyšší súd v napadnutom uznesení (s. 14 až 16 napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, pozn.) aj rozsiahlo odcitoval. Nadväzujúc na uvedené, najvyšší súd konštatoval, že záver krajského súdu týkajúci sa zranení, ktoré utrpel poškodený, bol vzhľadom na vykonané dokazovanie správny. Podľa názoru najvyššieho súdu konanie sťažovateľa (ktorý najskôr udrel hlavou do čela poškodeného, potom ho minimálne 4-krát udrel päťami do tváre, posotil ho na podlahu, kde ho minimálne 4-krát kopol do oblasti ľavého pleca a spodnej oblasti chrbta, následne ho opakovane udieral päťami do tváre a minimálne 2-krát mu udrel hlavu o zábradlie a stenu) vrátane subjektívnej stránky jednoznačne smerovalo k spôsobeniu ťažkej ujmy

na zdraví poškodeného. Podľa názoru najvyššieho súdu si sťažovateľ musel byť vedomý, že keď opakovane kope do vrchnej časti tela poškodeného a udiera mu hlavu o pevný predmet, a to vzhľadom aj na jeho vyšší vek, ktorý mu bol známy, môže poškodenému spôsobiť zranenia, ktoré majú charakter ťažkej ujmy, prípadne aj zranenia nezlučiteľné so životom. Uvedené vyplynulo aj zo záveru znaleckého posudku, v zmysle ktorého vzhľadom na intenzitu a spôsob pôsobiaceho zraňujúceho násillia na oblasť hlavy a tváre poškodeného mohlo dôjsť u poškodeného k vzniku otrasu mozgu ťažkého stupňa, k zlomenine tvárových kostí, zlomenine lebečných kostí a taktiež k pomliaždeniu mozgového tkaniva alebo ku krvácaniu do vnútra lebky s dobou liečenia nad 42 dní. Vychádzajúc z uvedeného, najvyšší súd dospel k záveru, že sťažovateľ bol pre prípad, že takéto zranenia spôsobí, s takýmto následkom uzročený. Nadväzujúc na uvedené, najvyšší súd konštatoval, že sťažovateľ bol z daného konania usvedčovaný nielen výpoveďou poškodeného, ale aj maloletých detí prítomných pri incidente, ktoré ho popísali zhodne ako poškodený a zároveň potvrdili vyhrážky smrťou adresované zo strany sťažovateľa poškodenému, v dôsledku čoho jedno z detí obvineného telefonicky zavolalo pomoc so slovami „*oco ide zabiť dedka*“. Najvyšší súd taktiež poukázal na to, že konanie popísané poškodeným a maloletými svedkami incidentu navyše korešponduje aj so závermi znalca v znaleckom posudku, ktorý sa podrobne vyjadril k utrpeným zraneniam poškodeného, popísal charakter zranení, ako aj mechanizmus ich vzniku a zároveň potvrdil, že zranenia mohli vzniknúť tak, ako ich popísal poškodený. Jedinú odchýlku od popisu zranení poškodeným, ktorú znalec nepotvrdil, poškodený na hlavnom pojednávaní hodnoverne objasnil. Podľa názoru najvyššieho súdu krajský súd správne vyhodnotil výpoveď poškodeného ako vierohodnú v zmysle zásady posudzovania dôkazov nielen jednotlivo, ale aj komplexne v ich vzájomnej súvislosti, keďže na výpoveď poškodeného nadväzovali nielen výpovede ostatných svedkov vrátane maloletých detí ako priamych svedkov incidentu medzi obvineným a poškodeným, ale aj listinné dôkazy a znalecký posudok. Vychádzajúc z uvedeného, najvyšší súd dospel k záveru, že konanie sťažovateľa bolo správne právne kvalifikované ako zločin ublíženia na zdraví spáchaný v štádiu pokusu, prečin porušovania domovej slobody a prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 Trestného zákona, pričom námietky sťažovateľa týkajúce sa prezentovania jeho pohľadu na priebeh konania sú námietkami vzťahujúcimi sa na preskúmanie správnosti a úplnosti skutkových zistení, ktoré však dovolací súd v konaní o dovolaní nemôže skúmať ani meniť a z tohto dôvodu sa nimi ani nemôže (na podklade dovolania podaného obvineným) zaoberať.

23. Ústavný súd po ústavnom prieskume napadnutého uznesenia najvyššieho súdu konštatuje, že najvyšší súd sa v napadnutom uznesení zaoberal všetkými pre rozhodnutie o dovolaní sťažovateľa podstatnými otázkami súvisiacimi s predmetom ústavnej sťažnosti a dal na ne dostatočné a presvedčivé odpovede, pričom jeho závery sú logické a zrozumiteľné. Ústavný súd argumentáciu sťažovateľa nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov najvyššieho súdu. Nezistil, že by najvyšším súdom aplikovaný postup pri ustálení právnych záverov mohol zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do napadnutého rozhodnutia v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy. Rovnako nezistil, že by posudzované dovolacie uznesenie najvyššieho súdu bolo svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobené v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou, či nedostatočne odôvodnené. Ingerencia ústavného súdu do výkonu právomoci najvyššieho súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou.

24. Ústavný súd ďalej poznamenáva, že na posúdenie prípustnosti dovolania je zásadne príslušný dovolací súd. Skutočnosť, že sťažovateľ zastáva iný právny názor, ako prijal v tejto veci najvyšší súd, nemôže viesť k záveru o jeho zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor najvyššieho súdu svojím vlastným. O svojevôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom, v tomto prípade najvyšším súdom, by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Posúdenie prípustnosti dovolania zo strany najvyššieho súdu (osobitne jeho závery) však podľa názoru ústavného súdu takéto nedostatky v danom prípade nevykazuje. Pokiaľ sa sťažovateľ s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, ústavný súd dodáva, že otázka posúdenia podmienok dovolacieho konania je otázkou zákonnosti a jej riešenie nemôže viesť k záveru o porušení sťažovateľom označených práv.

25. Nadväzujúc na uvedené, ústavný súd pripomína, že nie je „skutkovým súdom“, sám dokazovanie spravidla nevykonáva a nie je preto v zásade ani oprávnený do skutkových záverov všeobecných súdov (okrem už uvedených prípadov) zasahovať (II. ÚS 472/2014).

26. Ústavný súd na tomto mieste zároveň zdôrazňuje, že jeho úlohou nie je vystupovať ako súd tretej či štvrtej inštancie, ale jeho úlohou je presvedčiť sa, že sa najvyšší súd s námietkami sťažovateľa dostatočným a relevantným spôsobom vysporiadal. Úlohou ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) je totiž v prvom rade dohliadnuť na to, aby konanie ako celok bolo spravodlivé. Rovnako Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre k čl. 6 dohovoru zdôrazňuje posudzovanie spravodlivosti konania ako celku (Khan proti Spojenému kráľovstvu z 12. 5. 2000, sťažnosť č. 35394/97, bod 34; Allan proti Spojenému kráľovstvu z 5. 11. 2002, sťažnosť č. 48539/99, bod 42).

27. Možno tak uzavrieť, že po oboznámení sa s obsahom napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd argumentáciu sťažovateľa nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov najvyššieho súdu. Ústavný súd zároveň poukazuje na ustálený právny názor, podľa ktorého právo na spravodlivý proces neznačí právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom (II. ÚS 3/97, II. ÚS 173/07).

28. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľa došiel k záveru, že sťažovateľom napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nesignalizuje možnosť porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorej dôvodnosť by bolo potrebné preskúmať po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie. Ústavný súd teda došiel k záveru, že medzi sťažovateľom napadnutým uznesením najvyššieho súdu na jednej strane a obsahom týchto práv na strane druhej neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení, a preto ústavnú sťažnosť v časti namietajúcej porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

29. Sťažovateľ zároveň tvrdí, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu boli porušené aj jeho základné práva podľa čl. 50 ods. 2 a 3 ústavy, ako aj jeho práva podľa čl. 3, čl. 5 ods. 1 písm. a), čl. 6 ods. 2, ods. 3 písm. b) a d) a čl. 7 ods. 1 dohovoru, pričom z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ svoju argumentáciu o týchto porušeníach odvodzuje od namietaného

porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Keďže však ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, nemohlo v takomto prípade dôjsť ani k porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 50 ods. 2 a 3 ústavy, ako ani jeho práv podľa čl. 3, čl. 5 ods. 1 písm. a), čl. 6 ods. 2, ods. 3 písm. b) a d) a čl. 7 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť aj v tejto jej časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

30. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v jeho ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. júna 2024

Peter Molnár
predseda senátu